


Höjentorp – Drottningkullens naturreservat


Höjentorp-Drottningkullen är det största av de sex naturreservaten i Valleområdet och här kan man vandra långt genom täta lövvalv och blommande hagmarker. Förbi orkidérika kalkkärr, mörka skogssjöar och genom alsumpskogar där gullpudran lyser om våren.


Drottningkullen lär ha fått sitt namn 1722 när drottning Ulrika Eleonora stod här och såg *Höjentorps slott* brinna ner. Idag ser man inte längre till Höjentorp härifrån, för kullen är djupt inbäddad i almarnas och hasslarnas famn. När löven har fallit kan man i alla fall se *Varnhems klosterkyrka*. Självaste Drottningkullen ligger på västra sidan om vägen, alldeles nära reservatets största parkeringsplats (förutom den vid Höjentorp). Kullen har kanske mist sin forna utsikts glans men här finns fortfarande gott om böljande gröna kullar som skulle anstå en drottning.


Stora delar av reservatet skulle kunna kallas igenväxande och förbuskat men det kulliga landskapet får en särskild sagodimension när det bäddas in i regnskogsläk almskog. Dödisgroparna blir dunkla hasselgrottor där solfläckarna dansar på marken. Om våren doftar många små dalar av ramslök och vitsippor.

Höjentorp-Drottningkullens naturreservat rymmer mer än 1000 grova lövträd (med en diameter på mer än 70 cm). Framför allt är det ek och alm. Eggby har fått sitt namn av det danska ordet egg som betyder ek.

 **Miss inte:** Den fallna ihåliga eken som ligger längs norra delen av slingan västerut från Drottningkullen. Den som är liten och modig kan krypa flera meter genom ekens mörka inre.

 **Arter att hålla utkik efter:** ramslök, majviva, fältvädd, kärrknipprot och törnskata.

 **Bästa matsäcksplatsen:** Här finns många bra platser. Själva Drottningkullen gör sig bäst om våren innan grönskan har vuxit sig hög.

 **Hitta hit:** Ta väg 49 från Skara mot Skövde. I korsningen vid Varnhem – ta vänster mot Öglunda. Efter en liten bit tar du sedan vänster igen mot Eggby. Från den första lilla parkeringsplatsen och reservatsskylten passar det bra att börja vandrigen om man vill spana rara växter på öppna marker. Den som är ut efter tystnad kommer dock att bli störd av väg 49. Nästa parkeringsplats är lite större. Här kommer man upp till Drottningkullen genom att välja stigen västerut och följa första branta backen till vänster.

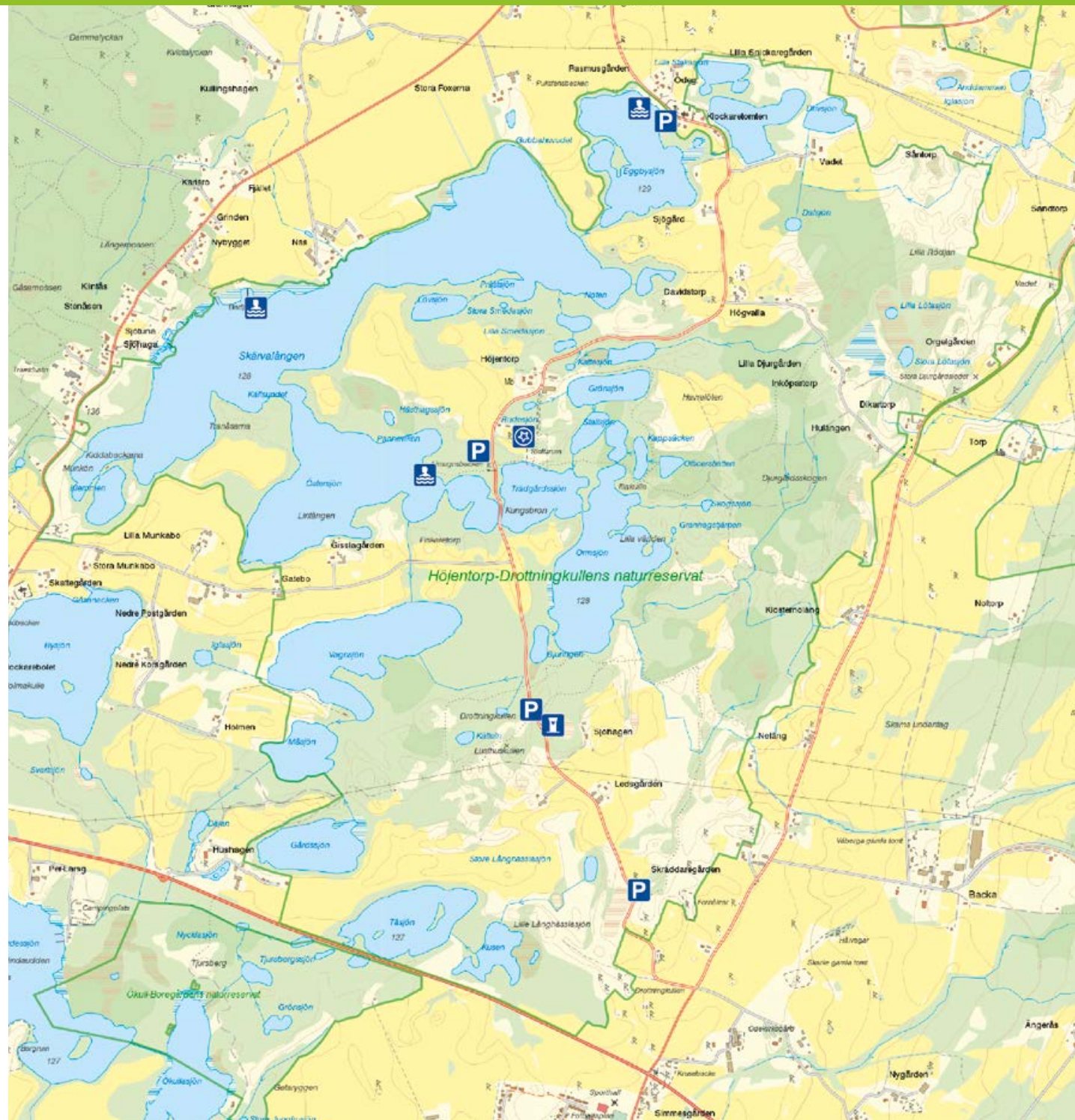


Böljande landskap får fötterna och tankarna att flyga.





Valles leende landskap är format av mular och klövar. Även inne i skogen träffar man ofta på betesdjur.



Höjentorps slottsruin

Blommande stenar med kunglig historia

Om Valles ljuva kullar har ett hjärta så är det nog Höjentorps slottsruin. Här har många kungligheter njutit av det frodiga landskapet och de glittrande sjöarna.

Höjentorps slott var en konungabostad som speglade sina tinnar och torn i *Trädgårdssjön*. Dock var det byggt i trä och brann ner 1722. När Linné besökte ruinerna 25 år efter branden konstaterade han att detta slott ”Stått så härligt, att dess like näppeligen givits i landet.” Det kan tyckas som ett märkligt val att bygga ett så stort slott just här, men på medeltiden låg Valle härad centralt i Västergötland, med närheten till *Varnhems kloster* och *Skara*. Bland annat Gustav Vasa, Johan III, Karl IX och Karl XI bodde ofta på Höjentorp.

I dag återstår bara stentrappan upp till slottsgården och en källare, som lär vara en rest av medeltidsslottet som brändes ner av danskarna 1566. Området kring ruinerna påminner fortfarande om en slottspark, med förnäma växter som krollilja, akleja och ramslök.

Eftersom grönska främjar hälsan så måste det vara väldigt hälsosamt att gå omkring här. Kullarna omsluter vandraren med vegetation i flera våningar, som gröna grottor av ramslök, skogsbingel och stora lindar. Men fortsätter man österut mot *Ormsjön* så byts den yppiga lunden mot barrskog med pors och ag. Naturreservatet *Höjentorp-Drottningkullarna* är Valles största och här går det att fortsätta långt bortom de vältrampade stigarna kring slottsruinen.

Miss a inte: Väster om slottsgrunden leder en stig ut till en åkerholme med ett gammalt stenbord. Vid detta bord ska Karl XI ha skrivit under ett avtal om att grunda Indelningsverket 1682. Detta verk skulle se till att bönderna försåg staten med soldater. När Karl XI hade skrivit under slog han nöjt näven i bordet och sade att verket skulle bestå så länge som bordet höll. Och så blev det, för skivan sprack 1901, när två pojkar skulle flytta den, och samma år lades Indelningsverket ned.

Bästa matsäcksplatsen: Den självklara är förstas ovanför trappan uppe i slottsruinen, men ett lite mer hemligt ställe är den lilla badbryggan i Östersjön, där man kan sitta helt dold av vass på små bänkar med sjön framför sig. En perfekt rastplats i trollsländornas rike. Dock inte helt optimalt om man har små barn eftersom det blir tvärdjupt utanför bryggan. Hit kommer man genom att inte gå mot slottsruinen från parkeringen utan följa stigen västerut istället.

Arter att hålla utkik efter: majviva, lungört, storrams, sprängört, mindre hackspett, kattuggla.

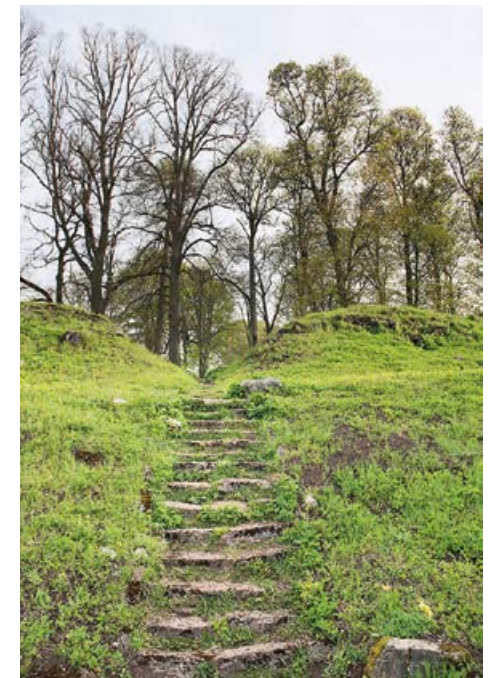
Hit hita hit: Ta väg 49 från Skara mot Skövde. I korsningen vid Varnhem – ta vänster mot Öglunda. Efter en liten bit tar du sedan vänster igen mot Egby. Följ vägen några kilometer till parkeringen vid Höjentorps slottsruin.



I maj doftar kullarna vid Höjentorp av Ramslök.



Större brunfladdermus är en av fjorton fladdermusarter som flyger i Valle härad om sommaren, vilket gör området till ett av Sveriges fladdermusrikaste.





När man åker norrut från parkeringen vid Drottningkullen, i riktning mot Höjentorp, står en urgammal ek i vägrenen på höger sida just där en åker öppnar sig. Den bär namnet Vapeneken, eftersom besökare till kungsgården i Höjentorp lär ha varit tvungna att lämna sina vapen här.

Trädet kallas även Kärlekseken. Knepet för att vinna någons kärlek var att gå hit på midsommarnatten och slå in tre spikar i eken hämtade från den åtråddes gård. På så sätt band man denne till sig. Tyvärr går metoden inte längre att använda eftersom eken står i ett naturreservat och inte får spikas i.

På väg från Varnhem till Höjentorp åker du över Kungsbron, som delar sjöarna Östersjön och Trädgårdssjön. En ingjuten kungakrona mellan broräckena markerar att detta inte är någon vanlig bro. Härifrån finns bland annat ett hedersmord dokumenterat. På påskafton 1858 gick kyrkvårdssonen Claes Förberg med pigan Maria Andersdotter mot sina föräldrar i Varnhem. Han hade gjort henne havande och visste att hans föräldrar inte skulle acceptera det, så i desperation dränkte han henne här vid bron. För detta dömdes han till döden och avrättades 1859 genom halshuggning på galgbacken i Ljungstorp. Detta var den sista avrättningen på Valle härads avrättningsplats. Claes Förbergs familj hanterade tragedin genom att låtsas som om han aldrig hade funnits och radera honom från alla familjebilder.

